

Editorial

Obecny numer naszego pisma otwiera artykuł prof. Małgorzaty Rzewuskiej, dotyczący postępowania w późnych dyskinezach poneuroleptycznych. Mimo iż problem późnych dyskinez w ostatnich latach nieco stracił na znaczeniu w związku z coraz szerszym wprowadzeniem neuroleptyków atypowych, to jednak warto, aby psychiatrzy wiedzieli, jaki jest „*state of art*” postępowania w tym powikłaniu polekowym. W artykule przedstawiono dane dotyczące patogenez, oceny oraz algorytmów terapeutycznych tych zaburzeń. Leki neuroleptyczne nowej generacji wykazują istotnie zmniejszone ryzyko powodowania późnych dyskinez, natomiast najwięcej danych, dotyczących leczniczego działania w przypadku dyskinez już istniejących, zgromadzono w odniesieniu do klozapiny.

Artykuł z ośrodka warszawskiego (zespół pod kierownictwem prof. Anny Członkowskiej) dotyczy możliwości stosowania tzw. czynników neurotroficznych w chorobach neurodegeneracyjnych. W badaniach eksperymentalnych zidentyfikowano znaczną liczbę substancji mogących wywierać działanie neurotroficzne i neuroprotektyjne. Natomiast wyniki badań klinicznych odnośnie skuteczności tych środków w chorobach neurodegeneracyjnych nie są jak dotychczas przekonujące.

Praca eksperymentalna, której autorami są dr Aleksandra Rajewska-Rager i wsp., podejmuje zagadnienie związku stresujących czynników życiowych ze skutecznością terapii przeciwdepresyjnej. Praca została wykonana w ramach udziału ośrodka poznańskiego w europejskim projekcie GENDEP. Wyniki pracy wskazują na brak różnic w skuteczności leków o działaniu selektywnie serotonergicznym (escitalopram) i noradrenergicznym (nortriptylina) u chorych na depresję zarówno z małym, jak i dużym udziałem czynników stresowych w wystąpieniu jej epizodu.

Artykuł dr hab. Jana Jaracza podejmuje zagadnienie skuteczności leków przeciwpadaczkowych w leczeniu zaburzeń lękowych. Dotychczasowe wyniki badań kontrolowanych wskazują na skuteczność pregabaliny w zaburzeniach lękowych uogólnionych i zespole lęku społecznego oraz gabapentyny w tym ostatnim zaburzeniu. Istnieje również szereg doniesień wstępnych wskazujących na możliwość terapeutycznego działania innych leków przeciwpadaczkowych w zaburzeniach lękowych.

Praca pogładowa z ośrodka łódzkiego (zespół pod kierownictwem prof. Jolanty Rabe-Jabłońskiej) dotyczy implikacji etiopatogenetycznych zaburzeń metabolizmu wielo-nienasyconych kwasów tłuszczowych w schizofrenii. W artykule omówiono rolę tych kwasów w ośrodkowym układzie nerwowym oraz nieprawidłowości w zakresie ich metabolizmu występujące w schizofrenii. Zmarły przed kilkoma laty wybitny neurobiolog angielski David Horrobin (1939–2003), z którym łączyła mnie wieloletnia przyjaźń, sformułował w latach 90. tzw. hipotezę błonową schizofrenii, w której postulował patogenetyczną rolę lipidów błony komórkowej w tej chorobie. Natomiast w swej książce „*The madness of Adam and Eve*”, wydanej w roku 2002, przedstawił koncepcję ewolucji człowieka i powstania schizofrenii, również w kontekście znaczenia zaburzeń gospodarki lipidowej w tym procesie.

Ostatnia pozycja niniejszego numeru dotyczy zasad stosowania leków neuroleptycznych II generacji, opracowanych przez konsultanta krajowego ds. psychiatrii, prof. Marka Jaremę. Opracowanie to winno stanowić swoiste vademecum dla lekarzy psychiatrów, w świetle możliwości refundacji tej grupy leków u chorych na schizofrenię.

Życzę przyjemnej lektury i jak zwykle gorąco zachęcam wszystkich psychiatrów i neurologów do nadsyłania prac do naszego pisma.

Prof. dr hab. med. Janusz Rybakowski